

Risikorapport 2024

Indhold

Indledning.....	3
Anvendelsesområde	3
Ledelseserklæring, CRR, art. 435, stk. 1, litra a-f og tabel EU OVA	4
Ledelseserklæring.....	4
Ledelseshverv og tabel EU OVB.....	6
Målsætning og risikopolitikker	7
Risikostyring generelt	7
Risikotyper	8
Kreditrisiko og tabel EU CRA.....	8
Kreditrisiko på ikke finansielle modparter	8
Kreditpolitik	8
Opfølgning og styring.....	9
Svage eksponeringer	9
Risikospredning.....	9
Store eksponeringer.....	10
IFRS 9	10
Solvensreservation.....	11
Individuelle nedskrivninger	12
Markedsrisiko og tabel EU MRA	14
Renterisiko	14
Kreditspændsrisiko	15
Ejendomsrisiko (indirekte renterisiko).....	15
Aktierisiko	16
Valutarisiko	16
Likviditetsrisiko og tabel EU-LIQA	16
LCR	16
NSFR.....	17
Operationelle risici og tabel EU ORA	18
Rapportering.....	18
Kapitalgrundlag, CRR art. 437 og tabel EU CC1 og EU CC2	19
Kapitalgrundlag i forhold til kapitalkrav.....	19
Kapitalkrav, CRR art. 438, tabel EU OVC.....	19
Den interne proces	19
Metode	19
Solvensmæssig målsætning og internt opgjort solvensbehov	20
Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m. og tabel EU OV1 og EU KM1.....	21
Kommentering af sparekassens solvensbehov	22
Søjle I-kravet og tabel EU OV1.....	22
Indtjening.....	22
Udlånsvækst	22
Kreditrisici	22
Markedsrisici.....	23
Likviditetsrisici	23
Operationelle risici.....	23
Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen	24
Eksponeringer mod renterisici udenfor handelsbeholdningen, CRR art. 448 og tabel EU IRRBBA.....	24
Aflønningspolitik, CRR art. 450 og tabel EU REMA, EU REM1 & EU REM5	25

Indledning

Formålet med denne rapport er at give et indblik i risici, kapitalstruktur samt kapital- og risikostyring i Sparekassen Danmark.

Udarbejdelsen af risikorapporten sker i overensstemmelse med oplysningskravene, der fremgår af del 8 i Europa-Parlamentets og – Rådets forordning nr. 575/2013 (CRR) og EU-kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/637 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter samt tilhørende tekniske standarder og retningslinjer fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA).

Der vil være oplysninger i denne risikorapport, som tillige kan findes i Årsrapporten 2024 for Sparekassen Danmark. Risikorapporten 2024 og regnearket "Kvantitative risikooplysninger (Søjle III)" er offentliggjort samtidig med årsrapporten for 2024 på sparekassens hjemmeside.

Punkterne i denne risikorapport offentliggøres en gang årligt, dog oftere hvis sparekassen måtte vurdere, at dette er nødvendigt. En delmængde af punkterne offentliggøres kvartalsvis i forbindelse med opgørelse af solvensbehovet. Sparekassen vurderer, at en årlig offentliggørelse af den samlede rapport er tilstrækkelig, men behovet for offentliggørelsen bliver vurderet løbende, tilsvarende behovet for ændringer i det individuelle solvensbehov mv. Det vurderes, at de offentliggjorte oplysninger samt offentliggørelsesfrekvensen er hensigtsmæssig, set i forhold til sparekassens risikoeksponeringer.

Rapporten omhandler den kvalitative rapportering for sparekassen i forbindelse med CRR-forordningens bestemmelser om søjle III-oplysninger og kravene i henhold til forordning 2021/637 af 15. marts 2021. De kvantitative oplysninger findes i regnearket "Kvantitative risikooplysninger (Søjle III)", som også rummer den fornødne ledelseserklæring om sparekassens søjle III-oplysninger.

Oplysningerne i denne risikorapport er pr. 31. december 2024 og ikke revideret af sparekassens interne og eksterne revision. Alle beløb er i 1.000 kr., medmindre andet er angivet.

Anvendelsesområde

Sparekassen er moderselskab for SparD Ejendomme ApS (ejerandel 100 %) samt Dansk Erhvervsfinansiering A/S (ejerandel 100%). Den samlede værdi af datterselskaberne er væsentlig i forhold til sparekassens resultat, balance og egenkapital, og der udarbejdes derfor koncernregnskab. Risikorapport 2024 omhandler koncernselskabet, Sparekassen Danmark, CVR-nr. 64 80 68 15.

Opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer sker med udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier i balancen, idet der ved opgørelsen af risikovægtede eksponeringer foretages en justering for uudnyttede lånetilbud, kredit- og lånetilsagn, garantier og besiddelser af kapitalandele m.v. i enheder i den finansielle sektor, i henhold til reglerne i CRR-forordningen.

Ledelseserklæring, CRR, art. 435, stk. 1, litra a-f og tabel EU OVA

Ledelseserklæring

Sparekassens bestyrelse har d. 4. marts 2025 godkendt risikorapporten for 2024.

Det er bestyrelsens vurdering, at sparekassens risikostyring overholder gældende regler og standarder, er passende og effektiv og er i overensstemmelse med sparekassens forretningsmodel, samt at risikostyrings-systemerne er tilstrækkelige i forhold til risikoappetit og strategi, så der herved sikres going concern.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at sparekassens overordnede risikoprofil i tilknytning til sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal giver et relevant og dækkende billede af sparekassens risikoforvaltning, herunder af hvordan sparekassens risikoprofil og den risikoappetit, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden. Dette fremgår af nedenstående beskrivelse samt tilsynsdiamant tabellen.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi samt materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af direktionen, intern revision, den risikoansvarlige og den complianceansvarlige samt på grundlag af bestyrelsens eventuelle indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på sparekassens værdigrundlag og vision om inden for sit markedsområde at være et stærkt og attraktivt pengeinstitut og samarbejdspartner for private og erhvervs virksomheder.

Sparekassen ønsker at drive en lønsom forretning baseret på en prissætning af produkter og tjenesteydelser, som afspejler den risiko og den kapitalbinding, som påtages i forbindelse med levering af disse. Sparekassen ønsker at fastholde et passende og robust kapitalgrundlag, som understøtter forretningsmodellen. Det er sparekassens målsætning at have en komfortabel overdækning i forhold til lovgivningens kapitalkrav, så sparekassen kan overholde disse i en stresset situation uden at komme i konflikt hermed.

Bestyrelsens gennemgang af sparekassens forretningsmodel og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder på en hensigtsmæssig måde udmøntes og er afspejlet i de enkelte politikker og fastsatte grænser, herunder i bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser til andre organisatoriske enheder. De fastsatte grænser vurderes at være udformet således, at de er gennemsigtige og kontrollerbare. Gennemgangen viser desuden, at de reelle risici ligger inden for grænserne fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og det er på den baggrund bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker.

Kreditrisiko er styret gennem sparekassens kreditpolitik med mål om at holde risikoen på et acceptabelt niveau i forhold til sparekassens kapitalgrundlag og forretningsvolumen, givet den generelle udvikling i dansk økonomi. Løbende overvågning og rapportering vedrørende kreditrisiko sikrer overensstemmelse med den godkendte risikoappetit.

Sparekassen påtager sig markedsrisiko, primært repræsenteret ved kreditspændsrisiko og renterisiko. Bestyrelsen er ansvarlig for markedsrisikopolitikken, herunder fastsættelsen af sparekassens overordnede markedsrisikoprofil og -rammer. Sparekassen tilpasser sin markedsrisiko i overensstemmelse med markedsudviklingen og opretholder en passende risikoappetit i forhold til den af bestyrelsen aftalte risikoprofil.

Forretningsmodellen medfører likviditetsrisiko. Disse risici kontrolleres og overvåges gennem aktiv likviditetsstyring, som sikrer tilstrækkelig likviditet, så sparekassen kan opfylde sine forpligtelser. Likviditetsrisikoen overvåges og styres på dagligt grundlag for at overholde den af bestyrelsen vedtagne likviditetspolitik.

Desuden har bestyrelsen vedtaget en politik for operationelle risici, der søger at sikre, at sparekassens eksponering for operationelle risici og deraf følgende tab er på et acceptabelt niveau i forhold til sparekassens overordnede mål.

Den samlede risiko justeres løbende for at harmonere med sparekassens risikoprofil og kapitalstruktur i overensstemmelse med sparekassens kapitalstyring. Bestyrelsen modtager løbende rapportering vedrørende udvikling af risikotyperne, og hvordan sparekassen manøvrerer inden for de relevante politikker. Dette giver mulighed for bestyrelsen til at føre tilsyn med overholdelsen af de godkendte politikker.

Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt sparekassens aktuelle tal for diverse grænseværdier.

Målepunkt	Grænseværdi	Aktuel værdi 31/12-2024
Sum af store eksponeringer	< 175 % af CET1 kapitalen	55,6 %
Udlånsvækst	< 20 % årligt	5,7 %
Ejendomseksponering	< 25 %	9,2 %
Likviditetspejlemærke	> 100 %	534 %

I henhold til tabellen overholder Sparekassen samtlige grænseværdier.

Ledeshverv og tabel EU OVB

Sparekassens bestyrelsesmedlemmer besidder ud over ledelsesposten i Sparekassen Danmark et antal øvrige bestyrelsesposter, jf. nedenstående tabel:

Preben Randbæk Formand for bestyrelsen og revisionsudvalg Medlem af nominerings- og vederlagsudvalg	24 øvrige bestyrelsesposter
Per Noesgaard Næstformand for bestyrelsen og formand for ESG-udvalg Medlem af risikoudvalg	1 øvrige bestyrelsesposter
Claus Andresen Moltrup Medlem af nominerings- og vederlagsudvalg og revisionsudvalg	7 øvrige bestyrelsesposter
Jens Buus Pedersen Medlem af digitaliseringsudvalg og ESG-udvalg	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Thomas Frisgaard Formand for nominerings- og vederlagsudvalg Medlem af risikoudvalg	6 øvrige bestyrelsesposter
Troels Bülow-Olsen Formand for digitaliseringsudvalg Medlem af revisionsudvalg	1 øvrige bestyrelsesposter
Inge Møller Ernst Medlem af ESG-udvalg og revisionsudvalg	1 øvrige bestyrelsesposter
Per Albæk Medlem af digitaliseringsudvalg og risikoudvalg	1 øvrige bestyrelsesposter
Søren Vad Sørensen Formand for risikoudvalg Medlem af nominerings- og vederlagsudvalg	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Bo Bojer (medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem) Medlem af nominerings- og vederlagsudvalg og revisionsudvalg	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Henrik Sørensen (medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem) Medlem af ESG-udvalg og risikoudvalg	3 øvrige bestyrelsesposter
Jacob E. Christensen (medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem) Medlem af ESG-udvalg og revisionsudvalg	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Morten Pilegaard (medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem) Medlem af digitaliseringsudvalg og risikoudvalg	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Steen Utoft Andersen (medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Totalbanken, og sidder som observatør i bestyrelsen frem til foråret 2026) Medlem af digitaliseringsudvalg og ESG-udvalg	Ingen øvrige bestyrelsesposter

Sparekassen følger de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning. I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den nødvendige viden og erfaring om sparekassens risici til at sikre en forsvarlig drift af sparekassen. Bestyrelsen har udarbejdet en kompetenceprofil for bestyrelsen, som er tilgængelig på hjemmesiden: www.spard.dk/

Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater til bestyrelsen er beskrevet i nomineringsudvalgets kommissorium, som også er tilgængeligt på sparekassens hjemmeside. Sparekassens nomineringsudvalg har i medfør af FIL § 70, stk. 1, nr. 4, vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at sparekassen ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde, særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder. Sparekassen har i medfør af Lov om finansiel virksomheds § 80 b, stk. 1 nedsat et risikoudvalg. Der har i

2024 været afholdt 5 møder i dette udvalg. Sparekassen har desuden nedsat et revisionsudvalg, og der har i 2024 været afholdt 4 møder i dette udvalg.

Målsætning og risikopolitikker

Risikostyring generelt

En meget stor del af indtjeningen i et pengeinstitut kommer fra risici, som instituttet bevidst har påtaget sig, såsom udlån til kunder, garantistillelse eller køb af værdipapirer mv. De forskellige risici er alle påvirket af samfundsmæssige elementer, som kan være mere eller mindre forudsigelige. Derfor er det vigtigt at kunne identificere, analysere og styre de risici, der påtages, så der ikke opstår uforudsete tab.

Bestyrelsen har derfor fastlagt overordnede risikopolitikker og -rammer til styring af de risici, som sparekassen er eksponeret over for i sin egenskab som markedsdeltager. Rammerne er udstukket således, at sparekassen kan værne om soliditeten, samtidig med at der er plads til handlefrihed, og sparekassen samtidig kan være en attraktiv og pålidelig samarbejdspartner.

Direktionen varetager den øverste daglige ledelse og agerer inden for de specifikke rammer, der udstikkes i direktionsinstruksen. Direktionen fastlægger operative politikker for og fører tilsyn med sparekassens risikostyring. Derudover rapporterer direktionen om sparekassens risici til bestyrelsen, ligesom direktionen godkender væsentlige, forretningsmæssige dispositioner, herunder kreditbevillinger op til en specifik grænse.

Sparekassens risikostyring behandles desuden i sparekassens risikoudvalg. Dette udvalg består af medlemmer af sparekassens bestyrelse. Udvalget har til opgave bl.a. at vurdere, om sparekassens produkter og tjenesteydelser er i overensstemmelse med sparekassens forretningsmodel og risikoprofil. Udvalget rådgiver desuden bestyrelsen om sparekassens overordnede, nuværende og fremtidige risikoprofil og -strategi samt bistår den øvrige bestyrelse med at sikre, at bestyrelsens risikostrategi implementeres.

Sparekassen har i henhold til lovgivningen etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. Det er organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig af sparekassens funktioner til, at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende. Risikostyringsfunktionen udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om sparekassens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risici påvirker eller kan påvirke sparekassen.

Der er for risikostyringsfunktionen udarbejdet en af direktionen godkendt instruks. Den risikoansvarlige udarbejder hvert år en plan for de risikoområder, funktionen vil sætte særligt fokus på. For at fastlægge årsplanen udarbejdes en årlig risikovurdering, som godkendes af bestyrelsens risikoudvalg.

Den risikoansvarlige bistår risikoudvalget med information. Den risikoansvarlige er udpeget af direktionen og refererer med ovennævnte undtagelser til direktionen. Afskedigelse af den risikoansvarlige skal godkendes af sparekassens bestyrelse.

Risikotyper

Sparekassen er eksponeret over for en række risici, som styres af forskellige dele af organisationen. De væsentligste risici er:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- Likviditetsrisiko

Kreditrisiko og tabel EU CRA

Kreditrisikoen er risikoen for, at låntager ikke kan eller vil opfylde sine forpligtelser. Sparekassens udlån og garantier er jævnt fordelt mellem privatkunder og mindre/mellemstore erhvervs-kunder inden for mange forskellige sektorer. Herudover er der bevilget eksponeringer til et antal kommuner i sparekassens primære markedsområde. Rammerne for sparekassens kreditrisiko fastsættes af bestyrelsen og udmøntes dels i en kreditinstruks til direktionen og dels i en kreditpolitik. Bevillingsrammer er uddelegeret af direktionen til relevante personer. Sparekassens kreditafdeling er i dagligdagen ansvarlig for styring af sparekassens kreditpolitik og kreditrisiko. Kreditafdelingen klargør bevillinger, som overstiger bevillingsbeføjelserne i afdelingsnettet, til den endelige bevillingsbehandling i direktionen og/eller bestyrelsen i sager, som overstiger kreditafdelingens bevillingsbeføjelser.

Al kreditgivning beror på en tilbunds-gående økonomisk indsigt hos kunden. Sparekassen anvender ikke Credit Score-modeller.

Kreditrisiko på ikke finansielle modparter

Kreditrisikoen er risikoen for, at låntager ikke kan eller vil opfylde sine forpligtelser, og at de sikkerheder, sparekassen har pant i, ikke står mål med den bagvedliggende og evt. nødlidende gæld. Sparekassens udlån og garantistillelse er jævnt fordelt mellem privatkunder og erhvervs-kunder inden for mange forskellige sektorer. Rammerne for sparekassens kreditrisiko fastsættes af bestyrelsen og udmøntes dels i en kreditinstruks til direktionen og dels i en generel kreditpolitik. Bevillingsrammer er uddelegeret af direktionen til relevante personer.

Kreditafdelingen er i dagligdagen ansvarlig for styring af sparekassens kreditpolitik og kreditrisiko. Kreditafdelingen klargør bevillinger, som overstiger bevillingsbeføjelserne i afdelingsnettet, til den endelige bevillingsbehandling i direktionen, kreditkomite og/eller bestyrelsen.

Al kreditgivning beror på en tilbunds-gående økonomisk indsigt i kundens forhold. I Sparekassen Danmark anvendes ikke automatiske Credit Score-modeller.

Kreditrisici på ikke-finansielle modparter

Det operationelle ansvar for styringen af sparekassens kreditrisiko på ikke-finansielle modparter varetages af sparekassens Kreditafdeling. Krediteksponeringen overvåges i Kreditafdelingen og af direktionen. Sparekassen følger løbende alle signifikante udlån på individuel basis og øvrige udlån via opståede objektive indikationer for kreditforringelser (OIK), der kan give problemer med eksponeringen. Der rapporteres løbende herom til sparekassens ledelse.

Kreditpolitik

Der er udfærdiget en udførlig kreditpolitik, der er vedtaget af bestyrelsen. Kreditpolitikken skal sikre, at der sker en balancering mellem indtjening og risiko. Sparekassens primære kundegrupper er privatkunder, små og mellemstore erhvervs-virksomheder, herunder landbrug samt offentlige myndigheder i de

markedsområder, hvor sparekassen selv er repræsenteret ved en afdeling. For kunder geografisk placeret uden for sparekassens primære markedsområde, forudsættes det, at disse har en anden tilknytning til sparekassen. Sparekassen ønsker ikke enkelteksponeringer, der er så store, at et tab på disse vil kunne true sparekassens eksistens.

Opfølgning og styring

Sparekassens afdeling for Kreditstyring overvåger løbende udviklingen i eksponeringernes kreditbonitet. Der gennemføres en systematisk kontrol af sparekassens eksponeringsportefølje. For eksponeringer, der udvikler sig negativt, udarbejder den kundeansvarlige i samarbejde med Kreditafdelingen en særskilt handlingsplan. Vurderingen af, om der er objektiv indikation for kreditforringelse (OIK) på et udlån eller en garanti, sker i Kreditafdelingen eller Kreditstyring, og Kreditstyring foretager beregning på størrelsen af en eventuel nedskrivning.

Svage eksponeringer

Individuelle nedskrivninger på kundeeksponeringer foretages, når det er sandsynligt ud fra objektive kriterier, at kunden ikke vil være i stand til helt eller delvist at tilbagebetale lån eller kreditter. I den interne risikostyring og rapportering arbejdes med en mere vidtgående definition af risiko end nedskrivningsbeløbene. For yderligere definition henvises til afsnittet "Solvensreservation" i denne note.

Opfølgning over for nødlidende eksponeringer og overførsel af eksponeringer til retslig inkasso sker i Juridisk afdeling. Det vurderes i hver enkelt sag, om sagsbehandlingen af en nødlidende eksponering skal ske i Juridisk afdeling eller overføres til en af de advokater, der samarbejdes med på området. Sikkerheder i forbindelse med en nødlidende eksponering forsøges realiseret så tidligt i forløbet som muligt for at sikre værdierne bedst muligt. Det er kun undtagelsesvist, at sparekassen indgår aftale om overtagelse af aktiver i forbindelse med nødlidende eksponeringer. Hvis dette sker, forsøges aktiverne videresolgt hurtigst og bedst muligt.

Risikospredning

Branchemæssig fordeling af sparekassens udlåns- og garantiportefølje fremgår af oversigten nedenfor.

Udlån og garantier til landbrug, fiskeri og skovbrug udgør den største enkeltstående branche. Sparekassens primære markedsområde er kendetegnet ved, at landbruget er et dominerende erhverv, hvorfor det også er naturligt, at sparekassens andel af udlån og garantier til dette erhverv er væsentligt i den samlede balance.

Sparekassen er i forbindelse med sit medejerskab af realkreditinstituttet DLR Kredit A/S yderligere eksponeret over for branchen. Sparekassens ejerandel af DLR Kredit A/S pr. 31. december 2024 udgør i alt 2.615 mio. kr., hvortil kommer tre obligationsudstedelser (Seniorlån) for i alt 93 mio. kr.

Udlån og garantier til "Fast ejendom" består blandt andet af udlån til et antal kommanditselskaber, hvor der dels er lagt vægt på finansiering af et solidt og afkastgivende aktiv og dels på nogle formuende kommanditister, som hæfter for sparekassens udlån. Hertil kommer udlån til finansiering af primært boligejendomme samt erhvervskunders egne ejendomsselskaber.

Fordeling af udlån, tilgodehavender og garantier efter nedskrivninger/hensættelser	2024		2023	
	Offentlige myndigheder	1,1%	556.061	1,5%
Landbrug, jagt og fiskeri	11,6%	5.811.307	13,2%	6.569.728
Industri og råstofudvinding	2,6%	1.286.258	2,7%	1.347.352
Energiforsyning	1,0%	480.863	1,4%	711.250
Bygge og anlægsvirksomhed	3,9%	1.941.905	3,9%	1.937.573
Handel	4,2%	2.105.407	4,1%	2.054.866
Transport, hoteller og restauranter	3,0%	1.484.433	2,5%	1.250.102
Information og kommunikation	0,2%	120.796	0,2%	110.709
Finansiering og forsikring	5,4%	2.702.957	4,5%	2.251.055
Fast Ejendom	8,7%	4.348.202	10,0%	5.005.284
Øvrige erhverv	5,2%	2.613.491	4,4%	2.167.521
Erhverv i alt	45,7%	22.895.620	46,9%	23.405.439
Private	53,2%	26.684.405	51,6%	25.662.558
I alt	100,00%	50.136.085	100,00%	49.824.367

Sparekassen tilstræber at have en passende fordeling mellem eksponeringer til erhvervs- og privatkunder. Idet der historisk set har været lavere tab på privatkunder end på erhvervskunder, er det tilfredsstillende, at der de senere år er blevet en større andel af eksponeringer mod privatkunder.

I sparekassens kreditpolitik fremgår det, at kunderne som hovedregel skal stille sikkerheder i form af pantsætning af kundens aktiver til sparekassen. Ved kreditgivning til privatkunder er de vigtigste sikkerhedstyper: fast ejendom, biler og værdipapirer. Ved kreditgivning til erhvervskunder er de vigtigste sikkerhedstyper: driftsmidler, fast ejendom, kautioner, indeståender og værdipapirer samt omsætningsaktiver. Ved kreditgivning til erhvervskunder overvejer sparekassen tillige at etablere enten fordringspant eller virksomhedspant.

Store eksponeringer

Eksponeringer, opgjort i henhold til CRD IV-reglerne, som er større end 10 % af sparekassens kapitalgrundlag, og derved klassificeres som store eksponeringer, overvåges løbende. Ultimo 2024 har sparekassen 1 eksponering, som udgør mere end 10 % af den egentlige kernekapital. Opgørelsen af nøgletallet for store eksponeringer (20 største eksponeringer ift. kernekapitalen) udgør 55,6 % i forhold til grænseværdien på 175 % i Tilsynsdiamanten.

IFRS 9

Efter implementering af de IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler skal der ikke længere kun nedskrives, når der foreligger objektive indikationer for kreditforringelse (OIK). IFRS 9-nedskrivningsreglerne er implementeret i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter i § 50 - 54, hvoraf det fremgår, at der skal foretages nedskrivninger for forventede kredittab, der udgør forskellen mellem nutidsværdien af de kontraktmæssige betalinger og en vægtet beregning af de forventede betalinger.

Sparekassen Danmark anvender en model, som er udarbejdet af SDC A/S. I beregningen af det forventede tab indgår adskillige parametre, blandt andet kundens adfærd. Det betyder blandt andet, at kundens ubetjente overtræk har en negativ indflydelse på kundens indplacering i IFRS 9-modellen og dermed den teoretisk beregnede nedskrivning.

Det beregnede statistiske tab beregnes således:

Forventet tab = Sandsynlighed for mislighold x tabsprocent ved mislighold x blanco eksponering ved mislighold

De stillede sikkerheder har således betydning for størrelsen af den beregnede nedskrivning.

Sparekassen Danmark leverer egne historiske tal vedrørende tabsprocent ved default til beregningen, men anvender de leverede tal på de øvrige parametre. I beregningen af det forventede tab indgår også forventninger til fremtiden. Disse parametre leveres af LOPI og indgår i den samlede beregning.

Solvensreservation

Nedskrivningsreglerne i henhold til § 50–54 i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter, hvoraf det fremgår, at der kun kan nedskrives, når der foreligger OIK, betyder, at ikke alle sparekassens kreditrisici afspejles i tab og nedskrivninger. Derfor foretager sparekassen en separat opgørelse af risikoen beregnet ud fra den enkelte eksponerings størrelse, værdien af eventuelt stillede sikkerheder samt en forsigtig vurderet fremtidig betalingsevne.

Derudover foretager sparekassen løbende en vurdering af øvrige svage eksponeringer, hvor der endnu ikke er OIK. Vurderingerne baseres på et forsigtighedsprincip.

Pengeinstitutter skal løbende opgøre deres individuelle solvensbehov. I det individuelle solvensbehov indgår kreditrisikoen som en betydelig faktor, hvorfor der løbende skal ske en opgørelse af risici på de største og svageste kundeeksponeringer.

Sparekassen anvender 8+ metoden til opgørelse af det individuelle solvensbehov. I 8+ metoden skal der reserveres 8 % af risikoeksponeringerne i det individuelle solvensbehov, herudover skal der reserveres kapital til kreditrisici, markedsrisici og operationelle risici.

Til kreditrisici på eksponeringer, der er større end 2 % af kapitalgrundlaget efter fradrag, og som udviser OIK eller væsentlige svaghestegn, uden der dog er indtruffet OIK, skal der reserveres kapital til den udækkede og ikke-nedskrevne del af eksponeringen. Ultimo 2024 har sparekassen ingen eksponeringer større end 261 mio. kr., der samtidig er klassificeret 1 eller 2c. Dermed er der ikke foretaget tillæg til solvensbehovet for store eksponeringer med finansielle problemer.

Den samlede korrektivkonto vedr. udlån, garantier og uudnyttede kreditfaciliteter udgør ultimo 2024 i alt 1.592 mio. kr., der er afsat til afdækning af sparekassens kreditrisiko. På udlån og garantier til landbrugssektoren udgør den samlede korrektivkonto ultimo 2024 i alt 458 mio. kr.

Udlån og garantier samt nedskrivninger/hensættelser pr. branche

Koncernen 2024

Branche	Udlån og garantier før nedskrivninger /hensættelser	Stadie 1 nedskrivninger /hensættelser	Stadie 2 nedskrivninger /hensættelser	Stadie 3 nedskrivninger /hensættelser	Nedskrivninger og hensættelser i % af udlån og garantier
Offentlige myndigheder	557.432	1.372	0	0	0,2
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	6.269.446	12.599	116.072	329.467	7,3
Industri og råstofudvinding	1.328.656	6.218	11.160	25.019	3,2
Energiforsyning	502.190	636	9.918	10.774	4,2
Bygge og anlæg	2.013.019	4.391	36.663	30.060	3,5
Handel	2.212.982	5.531	44.358	57.685	4,9
Transport, hoteller og restauranter	1.546.330	1.663	36.777	23.456	4,0
Information og kommunikation	124.938	334	1.065	2.743	3,3
Finansiering og forsikring	2.831.822	12.759	36.216	79.891	4,6
Fast ejendom	4.482.076	6.908	48.812	78.153	3,0
Øvrige erhverv	2.732.919	5.250	23.229	90.951	4,4
Erhverv i alt	24.044.378	56.289	364.271	728.199	4,8
Private	27.098.540	25.708	75.966	312.462	1,5
I alt	51.700.350	83.369	440.237	1.040.661	3,0

Individuelle nedskrivninger

Som følge af erhvervsstrukturen i det markedsområde, hvori sparekassen opererer, har sparekassen betydelige udlån og garantier til landbruget. Disse eksponeringer udgør i alt 5.811 mio. kr., svarende til 12,9 % af de samlede udlån og garantier efter nedskrivninger og hensættelser. De samlede eksponeringer ultimo 2023 udgjorde 6.570 mio. kr., svarende til 13,2 % af de samlede udlån og garantier efter nedskrivninger og hensættelser. I forbindelse med den årlige gennemgang af eksponeringer er der, i henhold til regnskabsreglerne, foretaget en vurdering af nedskrivningsbehovet for de eksponeringer, der udviser objektiv indikation for kreditforringelse (OIK).

Af den følgende tabel fremgår sparekassens udlån og garantier til landbrug fordelt på produktionsgrene.

Koncern

Branche	2024 % af udlån og garantier til branchen	2024 % af udlån og garantier i alt
Mælkeproduktion	29,4 %	3,4 %
Griseproduktion	26,6 %	3,1 %
Fjerkræproduktion	2,7 %	0,3 %
Pelsdyravl	2,2 %	0,3 %
Planteavl	22,7 %	2,6 %
Fiskeri	1,6 %	0,2 %
Øvrige	14,8 %	1,7 %
I alt	100,0 %	11,6 %

For "Mælkeproducenter" har perioden fra 2017 til 2024 været kendetegnet ved meget stabile afregningspriser. Mælkeprisen har i 2024 ligget på et tilfredsstillende niveau.

De fleste mælkeproducenter forventes også at få positive konsolideringer i 2025.

For "griseproducenter" er noteringen i hele 2024 ligget på et beskedent niveau. Især for slagtegriseproducenter spiller højere foder- og energipriser en stor rolle – og ligeledes et højere renteniveau renten. Resultaterne afhænger af den enkelte bedrifts gældsprocent, effektivitet, selvforsyningsgrad og indgåede foder- og energikontrakter. Rene slagtegriseproducenter ventes at komme ud af 2024 med resultater, som kan udfordre en positiv konsolidering.

Igen i 2024 er smågrise solgt til en historisk høj pris, ikke mindst på eksportmarkederne (hvilket er den omvendte situation i forhold til 2021), hvorfor der forventes flotte positive konsolideringer i 2024 på denne driftsgren. Forventningerne til 2025 er også positive, men kan dog ændres, hvis den geopolitiske situation ændrer sig i Europa.

For griseproducenter, som er "full line" produktion, ventes igen i 2024 tilfredsstillende resultater.

For "planteavlere" var der i 2024 afgrødepriser, som alt andet lige er acceptable. Den enkelte producent kan dog være udfordret af et meget vådt forår, hvorfor en del marker har skulle sås om. Den højere rente i 2024 har også være medvirkende til, at der forventes beskedne resultater generelt for rene planteavlere. Enkelte afgrøder har dog være rigtig rentable. Det er f.eks. kartofler.

Efter en normalisering af afgrødepriser, energi- og gødningsomkostninger vil resultaterne i 2025 alt andet lige være meget afhængige af den enkelte planteavlens gældsprocent, idet det fortsat er de forhøjede renter, som er udslagsgivende.

Der er ikke umiddelbart udsigt til stigende priser på afgrøder jf. ovenstående omkring foderpriser.

Nogle landmænd har været udfordret på egenkapitalen, da de kan have købt jord markant dyrere end den aktuelle markedspris. I perioden 2022 til 2024 har sparekassen set et markant stigende antal handler – både hele bedrifter og rene jordhandler – og der har været en klar tendens til stigende priser.

Det er ledelsens vurdering, at der i de bogførte nedskrivninger og i kreditreservationen i det væsentligste er taget højde for de tab, der måtte opstå som følge af de landbrugskunder, hvis negative egenkapital er så stor, at det ikke er sandsynligt, at de over en kortere årrække kan konsolidere sig ud af denne.

Den samlede korrektivkonto til branchen for landbrug, fiskeri, jagt og skovbrug udgør 476 mio. kr. ultimo 2024 mod 678 mio. kr. ultimo 2023. Der er i løbet af 2024 realiseret en del tab på landbrugskunder, som har valgt at stoppe produktionen og/eller har solgt deres bedrift pga. økonomiske problemer. De herved for sparekassen realiserede tab har været hensat på korrektivkontoen, og sparekassen har som følge af salgene realiseret indtægter på korrektivkontoen.

Samtidig har de gode konjunkturer i flere landbrugsgrene resulteret i, at der er tilbageført flere tidligere nedskrevne eksponeringer.

På privatkunder er der foretaget individuelle nedskrivninger, hvis kunden har misligholdt forpligtelser, eller der er markant negativ formue og et utilstrækkeligt rådighedsbeløb til at kunne afvikle denne negative formue over en rimelig periode. Der er indregnet en aktuel vurdering af værdien af de stillede sikkerheder i nedskrivningsberegningen.

Markedsrisiko og tabel EU MRA

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforshold. I sparekassens markedsrisiko indgår rente-, kreditspænds-, aktie- og valutarisici.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede politiske rammer og principper for risikostyringen. Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisiko er, at sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed.

Sparekassen Danmark har for hver risikotype inden for markedsrisikoen fastsat konkrete rammer, og det indgår således i risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og balanceret forhold mellem risici og afkast. Sparekassens samlede markedsrisiko styres på baggrund af instruks fra bestyrelsen til direktionen. Både direktionen og bestyrelsen modtager løbende rapportering om sparekassens markedsrisici.

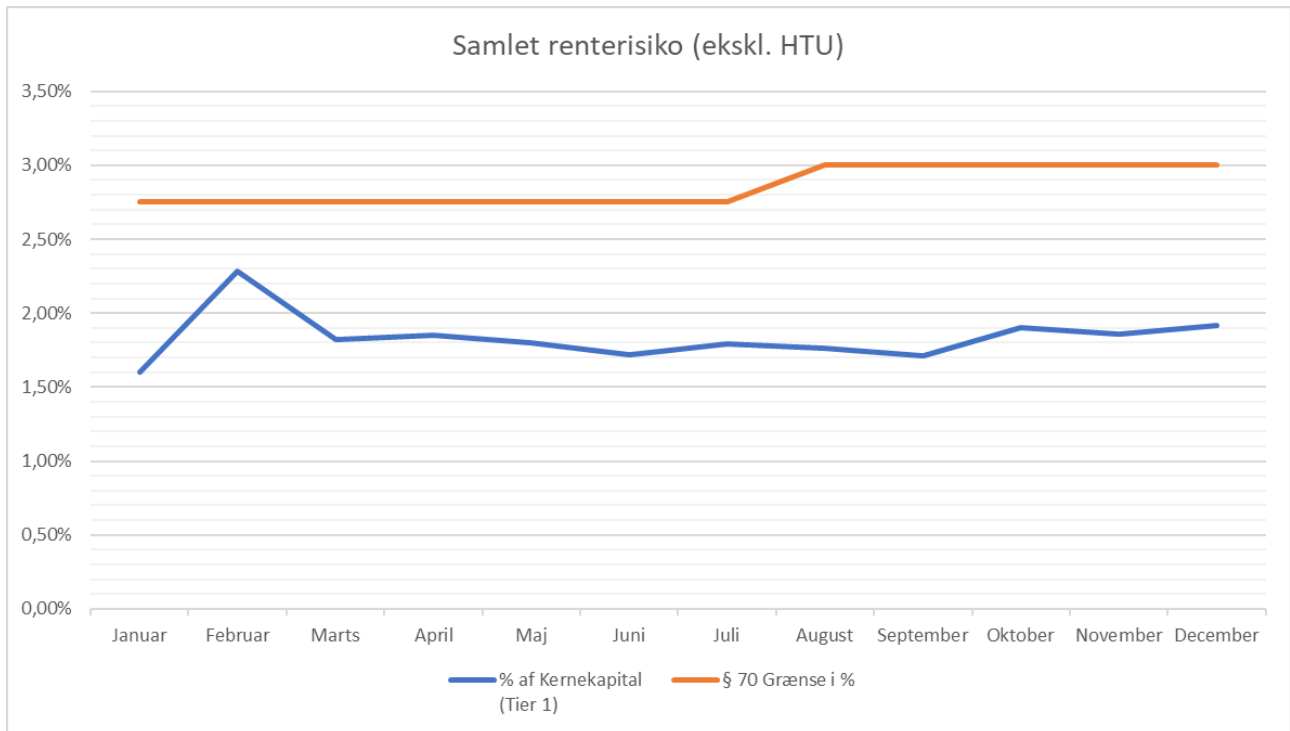
Renterisiko

Den væsentligste renterisiko stammer fra obligationsbeholdningen, primært bestående af danske realkreditobligationer. Der er en begrænset renterisiko på fastforrentet funding samt fastforrentede ind- og udlån.

Sparekassens samlede renterisiko udgør 201 mio. kr., hvilket svarer til 1,6 % af kernekapitalen efter fradrag. Risikoen opgøres som tabet ved en stigning i renteniveauet på 1 procentpoint. Sparekassens renterisiko vurderes løbende ud fra forventningerne til den konjunkturmæssige situation og de makroøkonomiske forhold.

Renterisikoen kan opdeles indenfor og udenfor handelsbeholdningen. Ultimo 2024 udgjorde obligationer i handelsbeholdningen 13.389 mio. kr., hvorpå renterisikoen udgjorde 183 mio. kr. svarende til 1,5 % af sparekassens kernekapital.

Ultimo 2024 udgjorde renterisikoen udenfor handelsbeholdningen 18 mio. kr. svarende til 0,1% procent af sparekassens kernekapital.

Samlet renterisiko i % af kernekapitalen i 2024.

Gennemsnittet af den samlede renterisiko opgjort pr. måneds ultimo er i 2024 opgjort til 1,83% af kernekapitalen efter fradrag.

Den samlede renterisiko i 2024 er blevet reduceret med 61 millioner kr. i forhold til ultimo 2023. Dette skyldes primært, at sparekassen har omlagt og solgt dele af depotet med HTU-obligationer i februar 2024. Renterisikoen vedr. HTU-obligationer udgjorde 94 mio. kr. ultimo 2023.

Kreditspændrisiko

Kreditspændrisiko er risikoen for, at kreditspændene på positioner i sparekassens beholdning ændrer sig til ugunst for sparekassen.

Kreditspændrisikoen måles med nøgletallet OAS RISK, der er et udtryk for kursændring pr. 100 kr. nominelt ved en kreditspændsændring på 1 %.

Med udgangspunkt i de kreditspændsudvidelser, som Finanstilsynet anbefaler i sin vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter, er sparekassens kreditspændrisiko opgjort til 149 mio. kr. Dette svarer til 1,2 % af kernekapitalen efter fradrag.

Ejendomsrisiko (indirekte renterisiko)

Sparekassens ejendomsportefølje består af både domicil- og investeringsejendomme samt overtagne ejendomme. Sparekassen beskæftiger sig ikke med ejendomshandel som et led i den daglige drift. Investeringsejendommene i porteføljen er anskaffet til udlejningsformål. Ejendomsrisiko er risikoen for, at der bliver prisfald på fast ejendom. Ejendomsrisikoen kan betragtes som en indirekte renterisiko, idet ejendomsmarkedet bl.a. er følsomt overfor ændringer i renteniveauet. Hele sparekassens ejendomsportefølje bliver minimum en gang årligt gennemgået med henblik på korrekt værdiansættelse. Der laves en afkastberegning på hver enkelt ejendom.

Aktierisiko

En del af sparekassens aktiver består af aktier, som generelt vurderes at have større risici end obligationer. Det er dog sparekassens strategi, at investeringer i værdipapirer primært sker med baggrund i likviditetsstyringen og ikke som spekulation. Sparekassens aktiebesiddelser er således primært af strategisk karakter, hvorfor disse ikke handles aktivt.

Handelsbeholdningen, som omfatter børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser, udgør til tider et mindre beløb. Pr. 31. december 2024 udgør aktier i handelsbeholdning 102 mio. kr.

Aktier, som anses for at være uden for handelsbeholdningen og af strategisk karakter, udgør samlet 3.269 mio. kr. Heraf udgør unoterede aktier (primært ejerandele i sektorselskaber) 3.071 mio. kr. De største besiddelser i sektorrelaterede aktier er DLR Kredit A/S (2.615 mio. kr.) og PRAS (264 mio. kr.). Af ovennævnte beløb udgør andelen af aktier, der er udstedt af lokale virksomheder, 15 mio. kr.

Valutarisiko

Sparekassen ønsker ikke at påtage sig større risici i valutamarkedet for egen regning. Den samlede valuta-position (valutaindikator 1) udgør 71,2 mio. kr., svarende til 0,6 % af kernekapitalen efter fradrag. Valutarisikoen består primært af positioner i EUR, USD, NOK, SEK og CHF. Alle væsentlige valutapositioner afdækkes løbende for at eliminere sparekassens samlede valutarisiko. Afdækningen sker via køb og salg af valuta på termin.

Likviditetsrisiko og tabel EU-LIQA

Sparekassens finansiering sker via indlån, garantkapital fra kunder, sparekassens øvrige egenkapital og kun i beskedent omfang via interbankmarkedet.

Det er sparekassens strategiske målsætning, at udlån til kunder skal kunne finansieres via kunders indlån og garantkapital. Denne målsætning er opfyldt. Kapitalfremskaffelse på interbankmarkedet foretages via optagelse af traditionelle lån i andre kreditinstitutter, udstedelse af obligationer og via efterstillet kapital. Sparekassens likvide beredskab styres ved opretholdelse af tilstrækkelige likvide midler, likvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter.

Det likvide beredskab fastlægges med henblik på at sikre et stabilt og tilstrækkeligt likviditetsniveau, så sparekassen til enhver tid rettidigt kan honorere de betalingsforpligtelser, som aktivitetsniveauet medfører.

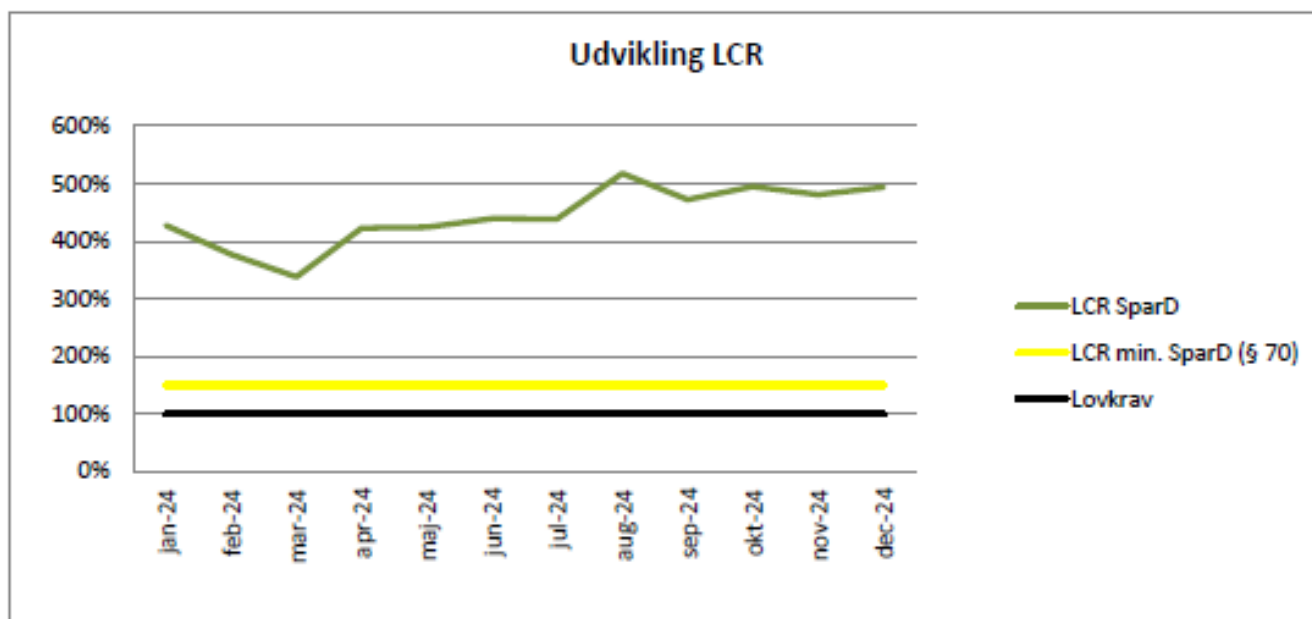
Direktionen og bestyrelsen modtager løbende rapportering om likviditetssituationen.

LCR

Det er sparekassens politik, at den beregnede LCR skal være 50 % højere end lovkravet, hvilket vil sige minimum $(100 \% \times 150 \%) = 150 \%$. Den beregnede LCR er pr. 31. december 2024 opgjort til 493,9 %. Sparekassens beholdning af meget likvide aktiver er 16.593,3 mio. kr., og den forventede udgående nettopengestrøm i et finansielt stressscenarie er 3.359,4 mio. kr. Forholdet mellem disse to tal giver den beregnede LCR. Sparekassen er således særdeles likvid.

Pr. 31. december 2024 udgør de ti største indlån samlet set 1,6 % af det samlede indlån, ekskl. puljer. Sparekassens likviditet er således ikke baseret på enkelte store indlån.

LCR-nøgletallet opgøres på daglig basis i relation til overholdelse af bestyrelsens instruks til direktionen på området. Bestyrelsen bliver månedligt orienteret om det faktiske LCR-nøgletal pr. måneds ultimo med en tilhørende stresstestet udgave af nøgletallet. LCR opgjort pr. måneds ultimo i 2024 i forhold til lovkravet og sparekassens interne krav fremgår af figuren nedenfor.

De enkelte elementer i LCR-beregningen er opgjort således:

LCR-opgørelser 2024	Gennemsnit 1. kvartal	Gennemsnit 2. kvartal	Gennemsnit 3. kvartal	Gennemsnit 4. kvartal	Gennemsnit 2024
Likviditetsbuffer (mio. kr.)	14.035	16.176	16.798	17.379	16.097
Udgående netto pengestrømme (mio. kr.)	3.711	3.775	3.546	3.549	3.645
LCR (%)	381 %	429 %	476 %	490 %	444 %

NSFR

Siden 2021 anvendes tillige nøgletallet NSFR, der er et likviditetsmål med længere tidshorisont end LCR. Kravet til NSFR lyder på minimum 100 %.

Ultimo 2024 er sparekassens NSFR beregnet til 156,4 %, og dermed betydeligt over kravet på 100 % og sparekassens interne målsætning på minimum 125 %. NSFR viser derved en meget stabil fundingstruktur med en tilfredsstillende løbetidsfordeling.

Operationelle risici og tabel EU ORA

Den operationelle risiko er den risiko, der er forbundet med at drive pengeinstitut. Et økonomisk tab som følge af operationelle risici vil typisk kunne placeres i en af følgende kategorier:

- Menneskelige eller systemmæssige fejl
- Utilstrækkelige eller fejlagtige interne procedurer og processer
- Eksterne begivenheder, herunder juridiske risici

Årsagen til tabet kan for eksempel være fejlagtig eller manglende overholdelse af forretnings- og/eller arbejdsprocedurer, fejl eller nedbrud i teknisk udstyr eller software, kriminelle handlinger, brand og lign. Hvidvask og terrorfinansiering (AML) har de seneste år fået meget omtale i medierne. Dette har medført et dårligt omdømme for de omtalte pengeinstitutter, hvilket har medført, at nogle kunder har skiftet til et andet pengeinstitut. Ud over den potentielle risiko for mistet indtjening er der også risiko for store bøder fra myndighederne, hvis AML-kravene ikke opfyldes i tilfredsstillende grad.

Tab som følge af operationelle risici vil derfor typisk være enkeltstående tilfælde, idet der vil blive analyseret på begivenheden og iværksat foranstaltninger til imødegåelse af fremtidige tilfælde.

Operationelle risici omfatter også IKT-risici. IKT er en forkortelse for informations- og kommunikationsteknologi. Risikoen omfatter sparekassens håndtering af informationer, herunder kommunikation og deling af data. IKT-risikovurderingen omfatter alle it-systemer og -tjenester samt alle funktioner, der indgår i et informationssystem. Dette omhandler også håndtering af ikke-elektroniske data.

Sparekassen ønsker at begrænse de operationelle risici under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed. Sparekassen har udarbejdet forretningsgange, it-sikkerhedsprocedurer mv. Disse udvikles og forbedres løbende for at sikre sparekassen bedst muligt mod tab pga. operationelle risici. Finanstilsynet aflægger en rapport efter hvert ordinære tilsyn om eventuelle mangler i organisationen, forretningsgange mv. Eventuelle fejl/mangler udbedres i sparekassen umiddelbart herefter. Foreningen af Lokale Pengeinstitutter udsender jævnligt forslag til implementering af lovkrav i organisationen mv. Disse forslag sammenholdes med egne løsninger med henblik på endelig implementering af den mest optimale løsning.

Sparekassen har etableret en afdeling for intern kontrol, en compliancefunktion og en risikostyringsfunktion, der skal medvirke til at sikre, at sparekassen til enhver tid lever op til såvel eksterne som interne krav.

Rapportering

Der anvendes væsentlige ressourcer til løbende at sikre en tilstrækkelig risikorapportering, herunder opfølgning på lovgivnings- og ledelsesmæssige risikoområder.

Rapporteringen til direktionen og bestyrelsen foretages efter faste retningslinjer. Direktionen og bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle væsentlige risikoområder.

Desuden rapporteres der til direktion og bestyrelse vedrørende de forskellige risikoområder, alt afhængig af den underliggende volatilitet og sparekassens eksponering indenfor det enkelte område. Der rapporteres dagligt til direktionen vedrørende likviditeten, idet der kan være store udsving fra dag til dag. Direktionen orienteres desuden dagligt om den aktuelle balancesammensætning for at kunne planlægge kapitalfremskaffelse mv. ud fra de kendte fremtidige ændringer til balancesammensætningen.

I henhold til instruksen fra sparekassens bestyrelse til direktionen rapporteres der månedligt til bestyrelsen om nøgletal for renterisiko, valutarisiko, aktierisiko og LCR. Desuden orienteres bestyrelsen månedligt om overtræk større end 500.000 kr. Kvartalsvist rapporteres der om kapitalforholdene.

Kapitalgrundlag, CRR art. 437 og tabel EU CC1 og EU CC2

For en afstemning mellem den regnskabsmæssige egenkapital og kapitalgrundlaget i henhold til kapitaldækningsreglerne henvises til note 27 på side 154 i årsrapporten for 2024. Der henvises til årsrapportens side 105-106 for en specifikation af egenkapitalen pr. 31. december 2024. Af den samlede egenkapital udgør garantkapitalen 7.612 mio. kr. Bestemmelserne vedrørende garantkapitalen er beskrevet i sparekassens vedtægter, der kan ses på sparekassens hjemmeside www.spard.dk. For en beskrivelse af de efterstillede kapitalindskud henvises til note 26 på side 153 i årsrapporten for 2024.

Kapitalgrundlag i forhold til kapitalkrav

I henhold til lovgivningen skal kapitalen minimum udgøre 8 % af de risikovægtede eksponeringer (det hårde krav) før eventuelt tillæg, jf. beregningen af det individuelle solvensbehov. Det hårde krav på 8 % indeholder desuden minimumskrav til den egentlige kernekapital (CET 1) på 4,5 % og kernekapitalen i alt på 6,0 %. Nedenstående tabel viser sparekassens faktiske kapitalforhold pr. ultimo 2024 sammenlignet med ovenstående hårde krav.

Inkl. IFRS9 overgangsordning						
Beløb i 1.000 kr.	Realiseret %	Lovkrav i %	Overskydende Kapital i %	Realiseret	Lovkrav	Overskydende Kapital
Egentlig kernekapital	25,0 %	4,5 %	20,5 %	12.051.212	2.172.609	9.878.603
Kernekapital	25,3 %	6,0 %	19,3 %	12.191.188	2.896.812	9.294.376

2024						
Beløb i 1.000 kr.	Realiseret %	Lovkrav i %	Overskydende Kapital i %	Realiseret	Lovkrav	Overskydende Kapital
Egentlig kernekapital	24,9 %	4,5 %	20,4 %	12.002.334	2.170.409	9.831.925
Kernekapital	25,2 %	6,0 %	19,2 %	12.142.309	2.893.879	9.248.430

Kapitalprocenten og NEP-procenten inkl. IFRS 9-overgangsordningen er ultimo 2024 beregnet til hhv. 27,1 % og 29,7 %.

Kapitalkrav, CRR art. 438, tabel EU OVC

Den interne proces

I henhold til lovgivningen fastsætter bestyrelsen og direktionen sparekassens individuelle solvensbehov. Direktionen og bestyrelsen har kvartalsvise drøftelser omkring fastsættelse af solvensbehovet. Drøftelsen tager udgangspunkt i et notat udfærdiget af de ansvarlige for økonomi- og kreditfunktionerne. Notatet indeholder forslag til størrelsen på solvensbehovet, herunder forslag til valg af stressvariabler, stressniveauer og eventuelle risikoområder. Direktionen udfærdiger herefter i samarbejde med økonomichefen og kreditdirektøren det endelige oplæg til drøftelse på bestyrelsesmødet. På baggrund af denne drøftelse fastsætter bestyrelsen sparekassens tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov i henhold til Fil § 124, stk. 1 og 4.

Metode

Sparekassens metode til vurdering af den tilstrækkelige kapital (solvensbehovet) til understøttelse af nuværende og kommende aktiviteter følger sparekassens ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

I ICAAP'en identificeres de risici, som sparekassen er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse eventuelt kan reduceres, for eksempel ved forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endeligt vurderes hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Den tilstrækkelige kapital (solvensbehovet) opgøres i henhold til 8+ modellen, der omfatter de risikotyper, som det vurderes skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg som følge af lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i sparekassens risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor, herunder budgetter.

Finanstilsynet har udstedt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter." Derudover har Lokale Pengeinstitutter udarbejdet en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel bygger på 8+ modellen, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af de samlede risikoeksponeringer (søjle I-kravet) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen. I Finanstilsynets vejledning opstilles der desuden benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Desuden er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Det er ledelsens vurdering, at opgørelsen af det individuelle solvensbehov er tilstrækkelig til at dække sparekassens risici, når der tages udgangspunkt i førnævnte skabelon og vejledning.

Solvensmæssig målsætning og internt opgjort solvensbehov

Det hårdeste kapitalkrav relaterer sig til den overskydende egentlige kernekapital (CET 1) efter opfyldelse af søjle II-tillæg, NEP-tillæg og kombinerede bufferkrav.

Ultimo 2024 har sparekassen en overdækning på 17,31 % point, svarende til 8.442 mio. kr. Tilsvarende har koncernen ultimo 2024 en overdækning på 17,59% svarende til 8.494 mio. kr. I 2024 udgør kapitalbufferne i alt 5,5 %-point.

Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m. og tabel EU OV1 og EU KM1

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov pr. 31. december 2024 er opgjort således:

Individuelt solvensbehov pr. 31/12-2024	1.000 kr.	%
De samlede risikoeksponeringer	48.280.201	
1) Søjle I-kravet (8 % af de samlede risikoeksponeringer)	3.862.416	8,00
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0	0,00
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)	0	0,00
+ 4) Kreditrisici:		
4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	0	0,00
4b) Øvrige kreditrisici	248.935	0,51
4c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer	51.724	0,11
4d) Koncentrationsrisiko på brancher	0	0,00
+ 5) Markedsrisici:		
5a) Renterisici + kreditspændrisici	260.230	0,54
5b) Aktierisici	0	0,00
5c) Valutarisici	0	0,00
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0	0,00
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)	144.841	0,30
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)	0	0,00
+ 9) Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	0	0,00
+ 10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,00
Kapitalbehov / Solvensbehov i alt	4.568.145	9,46
- Heraf til kreditrisici (4)	300.659	0,62
- Heraf til markedsrisici (5)	260.230	0,54
- Heraf til operationelle risici (7)	144.841	0,30
- Heraf til øvrige risici (2+3+6+8+9)	0	0,00
- Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+10)	3.862.416	8,00
Kapitalgrundlag / kapitalprocent	13.062.014	27,05
Kapitaloverdækning (før bufferkrav, NEP-tillæg mv.)	8.493.869	17,59

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter sparekassens opfattelse dækkende for alle de risiko-områder, lovgivningen kræver, at ledelsen skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici, som ledelsen finder, at sparekassen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelsen og direktionen vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Sparekassen Danmark en del af den generelle fastlæggelse af den interne kapital (solvensbehovet).

Ledelsen vurderer derfor minimum hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet. Konkret vil det i modellen betyde, at ledelsen skal skønne over den fremtidige udlånsvækst, udlånsvækstens gennemsnitlige solvensvægt og indtjeningsmarginal efter skat.

Vækstforventningernes beregnede kapitalbelastning vil i modellen slå direkte igennem på solvensbehovet i form af et tillæg. Dog ses der bort fra kapitalbelastningen i de tilfælde, hvor der allerede er taget initiativ til en kapitaludvidelse, der vil kunne absorbere udlånsvæksten.

Kommentering af sparekassens solvensbehov

Afsnittet "Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m." i denne rapport viser samtlige punkter, der tages stilling til i forbindelse med opgørelse af kapitalbehovet. Der kommenteres på de væsentligste punkter i nedenstående gennemgang.

Søjle I-kravet og tabel EU OV1

De samlede risikoeksponeringer for sparekassen kan pr. 31/12-2024 specificeres således:

Eksporeringsstype	Beløb i 1.000 kr.
Kredit- og modpartsrisiko	38.951.307
Positions-, valuta- og råvarerisici (markedsrisiko)	3.173.631
Operationelle risici	6.146.207
Kreditværdijustering (CVA-tillæg)	9.057
Samlede risikoeksponeringer	48.280.201

Indtjening

Sparekassen har de seneste to år i realiseret en indtjening fra den primære drift i på hhv. 1,7 mia. kr. og 1,8 mia. kr. Den primære drift defineres som nettorente- og gebyrindtægter + andre driftsindtægter – udgifter til personale og administration – af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver. Sparekassen forventer i 2025 et resultat af den primære drift på 1,8 mia. kr.

Det vurderes, at den forventede primære indtjening er tilstrækkelig til at imødegå den umiddelbare risiko på porteføljen af udlån og garantier. Der afsættes derfor ikke yderligere kapital til dækning heraf.

Udlånsvækst

Ifølge sparekassens budget for 2025 forventes en udlånsvækst på 5 %, hvorfor der iht. Finanstilsynets vejledning ikke skal indregnes et tillæg til solvensbehovet.

Kreditrisici

I 8+ metoden skal der reserveres 8 % af de samlede risikoeksponeringer til det individuelle solvensbehov. Herudover reserveres den udækkede og ikke-nedskrevne del af de eksponeringer, som er større end 2 % af kapitalgrundlaget efter fradrag og som udviser OIK eller har væsentlige svaghedstegn, uden der dog er indtruffet OIK.

Solvensbehovet vedr. kreditrisici udgør ultimo 2024 i alt 301 mio. kr., hvoraf tillægget vedr. store kunder (større end 2 % af kapitalgrundlaget) udgør 0 kr. og tillæg til NPE-bagstopperen udgør 87 mio. kr.

Hvis der er en kreditrisikokoncentration, dvs. de 20 største eksponeringer overstiger 4 % af den samlede eksponeringsmasse, skal der ske et tillæg til det individuelle solvensbehov. Ifølge modellen giver dette ingen tillæg for sparekassen.

Hvis vægtningen af brancherne i henhold til Herfindahl Hirschman Indeks-beregningen udgør mere end 20 %, skal der ske tillæg til det individuelle solvensbehov. Desuden skal der indregnes et tillæg til solvensbehovet, hvis eksponeringer mod "Øvrige erhverv" isoleret set udgør mere end 20 %. Da sparekassens HHI-

indeks ligger under 20 %, vurderer ledelsen, at der ikke er behov for et solvenstillæg for koncentrationsrisici på brancher.

Markedsrisici

Opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag til dækning af markedsrisici skal dække risikoen for tab, som følge af at dagsværdien af de finansielle aktiver og passiver ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene.

Ifølge 8+ modellen skal sparekassens særlige risici på dette område vurderes i forhold til de maksimale risici, som bestyrelsen har givet direktionen indenfor området.

Med baggrund i direktionens beføjelse til at tage renterisici udenfor handelsbeholdningen skal der ifølge modellen indregnes et kapitalbehov hertil på 47 mio. kr. Hertil kommer tillæg for kreditspændsrisiko (OAS) på 213 mio. kr. Der er efter sparekassens vurdering ikke behov for tillæg til solvensbehovet på grund af renterisiko på nettoindtjeningen. Det samlede tillæg til solvensbehovet vedr. rente- og kreditspændsrisiko udgør i alt 260 mio. kr.

Likviditetsrisici

I henhold til Finanstilsynets vejledning til opgørelse af solvensbehovet skal der ske indregning af kapital til dækning af likviditetsrisici, hvis der er et stort indlånunderskud. Idet sparekassen har indlånsoverskud og ikke er afhængig af hverken store indlån eller indlån fra professionelle modparter, indregnes der ikke et tillæg til solvensbehovet vedr. likviditetsrisici.

Operationelle risici

Ved operationel risiko forstås risikoen for økonomiske tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retlige risici. Ifølge "Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov" og Finanstilsynets vejledning skal sparekassen foretage en kvalitativ vurdering af sparekassens kontrolmiljø. Kontrolmiljøet er en samlet betegnelse for de ressourcer, sparekassen anvender til at minimere de risici, der er ved at udøve finansiell virksomhed. Det vil blandt andet sige en vurdering af omfanget af interne forretningsgange, graden af funktionsadskillelse, og om der er de nødvendige styrings- og kontrolværktøjer på alle relevante forretningsområder.

For vurdering af sparekassens operationelle risici har ledelsen bl.a. vurderet følgende forhold:

- a) Om eventuelt manglende funktionsadskillelse mellem udførelse af opgaver (f.eks. handel, bogføring, afvikling af værdipapirhandler) og kontrol af samme kan medføre risiko for tab.
- b) Risikoen for it-nedbrud samt konsekvensen af et sådant nedbrud, herunder konsekvensen af at outsourcete it-funktioner heller ikke kan udføres.
- c) Komplexiteten af sparekassens systemer og forretninger. Sparekassen skal herunder tage højde for nye forretningsområder og konsekvenserne heraf.
- d) Personalets kompetencer og erfaring. Er der for eksempel stor udskiftning i personalet, må det alt andet lige forventes at øge risikoen for fejl, der kan føre til økonomiske tab for sparekassen.
- e) Performancebaserede compensationssystemer kan udgøre en risiko for, at personalet foretager handlinger, som påfører sparekassen en højere risiko end sparekassens fastsatte limits på for eksempel markedsområdet, hvilket øger risikoen for tab samt størrelsen heraf.
- f) Utilstrækkelige eller manglende forretningsgange på centrale områder.
- g) Omfanget af manuelle rutiner, da dette alt andet lige øger risikoen for fejl.

Sparekassens forretningsmodel bygger på standard pengeinstitutforretninger såsom indlån, udlån mv. I de senere år er kundernes efterspørgsel efter produkter og serviceydelser gradvist steget. Sparekassen har fulgt med efterspørgslen, men med samtidig afdækning af eventuelle risici i højsædet. Som eksempler

herpå kan nævnes, at sparekassen er fondshandler og således afvikler mange af kundernes værdipapirhandler. Disse kundehandler afdækkes som udgangspunkt 1:1 via et andet kreditinstitut for ikke at oparbejde positioner og dermed risici.

Via sparekassens søjle I-krav er der kapitaldækket tab for operationelle hændelser for 492 mio. kr., og det er ledelsens vurdering, at sparekassen ikke har operationelle risici, der ikke vil være dækket heraf.

Sparekassen havde i efteråret 2023 ordinær inspektion af Finanstilsynet. Som følge af en række påbud fra inspektionen skulle der solvensreserveres 0,4% af de risikovægtede poster(RWA) indtil disse efterleves. Finanstilsynet vurderede derefter solvensbehovet tilstrækkeligt til afdækning af sparekassens risici.

Sparekassen har pr. ultimo 2024 valgt at mindske det ovenstående søjle II-tillæg fra 0,4 % til 0,3 %, da der kun resterer efterlevelse af et enkelt påbud.

Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, it og investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i sektorselskaberne anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt, afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Sparekassen har udover aktier i sektorselskaber en mindre beholdning af aktier i lokale selskaber. Disse aktier er anskaffet ud fra et ønske om at støtte initiativer i lokalområdet, og sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Af den samlede aktiebeholdning på 3.371 mio. kr. udgør aktier i handelsbeholdningen i alt 102 mio. kr., mens dagsværdien af sektoraktier udgør i alt 3.269 mio. kr.

Eksponeringer mod renterisici udenfor handelsbeholdningen, CRR art. 448 og tabel EU IRRBBA

Sparekassens væsentligste renterisici uden for handelsbeholdningen stammer fra bankforretninger som ind- og udlån, obligationer (der holdes til udløb), leasingkontrakter, repo- og reverse samt efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer. Sparekassen opgør renterisikoen uden for handelsbeholdningen i overensstemmelse med anvisningerne i Finanstilsynets vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter og fondsmæglerelskaber m.fl.

Renterisikoen opgøres og vurderes løbende og indgår i sparekassens månedlige risikostyring til bestyrelsen. Der rapporteres hver måned til bestyrelsen om sparekassens markedsrisiko, herunder om status på udnyttelse af rammer og instrukser.

I forbindelse med opgørelsen af solvensbehovet tager sparekassen et tillæg svarende til den største negative effekt på kapitalgrundlaget ved de seks scenarier, som fremgår af Finanstilsynets vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov.

Derudover beregnes effekten på netto renteindtjeningen ved stigende og faldende renter. Disse beregninger viser størst negativ effekt ved et scenarie med faldende renter. Sparekassen vurderer dog, at effekten på netto indtjeningen er så beskedent, at der ikke er behov for tillæg til solvensbehovet til dækning af renterisikoen på netto indtjeningen.

Sparekassens samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen udgør 17,5 mio. kr. svarende til 0,14 % af kernekapitalen.

Aflønningspolitik, CRR art. 450 og tabel EU REMA, EU REM1 & EU REM5

Sparekassens bestyrelse har vedtaget en vederlagspolitik for Sparekassen Danmark. Sparekassen udbetaler ikke variable løndelev til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere. Sparekassen har ved udformningen af vederlagspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med sparekassens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Bestyrelsen har nedsat et vederlagsudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende aflønning, herunder vederlagspolitik og andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på sparekassens risikostyring. Vederlagsudvalget består af fem medlemmer fra sparekassens bestyrelse.

For yderligere oplysninger om vederlæggelse af bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere henvises til vederlagsrapporten for 2024, der er tilgængelig på sparekassens hjemmeside www.spard.dk.

Således behandlet og godkendt på bestyrelsesmødet den 4. marts 2025